

ארגון ברית אבות
מסייעת לכל יהודי
בכל גיל
ובכל מקום בעולם
לקיים את מצוות המילה
בצורה מקצועית ובשמחה
באמצעות צוות מוהלים
מוסמך ומנוסה.

ב"ה

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת לך לך תשפ"ו

מפעולות הארגון

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

ייעוץ בענייני ברית מילה

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

ברית מילה בזכות לימוד פרשת השבוע

פרשת השבוע היא הפרשה שנאמר בה ציווי ה' לאברהם אבינו ע"ה: ואתה את בריתי תשמור אתה וזרעך אחרך. וזהו בעצם ציווי לכל יהודי ויהודי בכל הדורות: "ואתה את בריתי תשמור"!!! ואכן אפשר להיווכח בזה באופן מופלא ביותר שיהודים שרחוקים מדת (שהגיעו מחבר העמים) שומעים באופן אקראי את קריאת הפרשה ומתעוררים בכל העוצמה לחיוב שבדבר. תופעה זו לא ניתנת להסבר על פי הטבע אלא מכח הציווי האלקי והשמימי אתה וזרעך אחרך. כדוגמת ברית המילה לבחור בגיל 22 שנים שהתקיימה בשנה שעברה בעיר קייסינוב שבמדינת מולדובה, מיד לאחר קריאת התורה שבו נאמר שאברהם אבינו נימול בגיל 99, פנה לרב פנחס זלצמן הרב הראשי למולדובה "אני לא מוכן להמתין אני רוצה עכשיו הכי מוקדם לקיים את מצוות הברית", ובזכות מצוה זו שגוררת עוד מצוות, כשבאנו לעשות את הברית היה יהודי נוסף בגיל 49 שכל כך התרשם מריקודי השמחה ששרתה על הנוכחים החליט על אתר גם כן להכנס בבריתו של אאע"ה, וכך זכו שניהם לקיים את הפסוק "התהלך לפני והיה תמים"

בשבוע האחרון זכינו למול בחור בגיל 20 בקייב שבאוקראינה, הבחור למד בבית ספר דתי וקיבל ערכים יהודים ויצא למקומות אחרים, בסוכות חזר לבית הכנסת ואמר שמרגיש שצריך את היהדות ודבר ראשון רוצה שכבר יעשו לו ברית ונקרא שמו בישראל – אליהו, בשמחת הברית ובסעודה שלאחריה הסברנו לו את מהות השם אליהו, ואליהו הנביא מגיע לברית, ויבשר בשורות טובות במהרה.

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

מהספר פניני הברית

וכל אנשי ביתו וגו' נמולו אתו. להיות שהם לא היו עצם מעצמיו ולא יהיו יודעים לכון הסוד הנ"ל, ציוה להם שיעשו על דעתו ועל כוונתו, כמו שכתבנו כמה פעמים בקבלה מהצדיקים שמי שאינו יודע לכון בסודות עליונים, יאמר בפה מלא בעת עשיית המצות על דעת הצדיקים, וכן צוה אברהם לאנשי ביתו. וזה שכתוב נמולו אתו. רצה לומר על דעתו ועל כוונתו, והבן: (אגרא דכלה)

נמולו אתו. שהשיי סייע שאחד מהם לא עיכב אתו, להיות שגדלה תשוקתו למצות עד שנמשכה תשוקתו גם לאנשי ביתו ואחד מהם לא עיכב: (אגרא דכלה)

י' פעמים מילה בפרשה, ונמלתם א', המל ב', ימול ג', ימול ד', ימול ה', וימל ו', בהמולו ז', בהמולו ח', נמול ט', נמולו י', כנגדם מצות מילה לפני י' בני אדם, לכך בפרשת מילה י' פעמים אברהם, רמז למצות מילה בעשרה בני אדם: (סידור תפילה לרוקח)

לזרעך נתתי את הארץ הזאת. (טז יח) במדרש, כשמל אברהם עצמו היה נרתע מאד והיה אווז לו הקדוש ברוך הוא במילה, שנאמר (נחמיה ט) וזכרות עמו הברית. ונעשה לו הקדוש ברוך הוא שדקנס (סנדק) ונתן לו ז' עממים וארצם, לכך נוהגין ליתן השדקנס לנער הנמול מלבוש או חפץ אחר, אחר שיתפוס אותו: (מושב זקנים מבעלי התוספות) וכן מצינו בהגהות שערי דורא, מה עשה מטטרו"ן, נעשה סנדק לרבי ישמעאל בן אלישע, לפיכך כל שעה שהיה רבי ישמעאל רוצה לעלות לרקיע היה מזכיר השם שמסר לו מטטרו"ן שר הפנים ועלה: (הגהות שערי דורא מקוואות)

לאות ברית. (יז יא) זכרון תמידי ללכת בדרכיו בהיותו כחותם האדון בעבדו: (ספורנו) פירוש שהמילה היא לזכרון לקיים את כל מצותיו, ובספר חרדים כתב שענף מצות מילה הוא שיעלה האדם בכל יום אל לבו שהוא עבד למלכו של עולם בחותם המילה. והוסיף על זה בספר יוסף אומץ, ולכן סדרתי לעצמי לומר אני עבד חתום למלכו של עולם בברית קודש אשר שם בבשרי, וכתב שלדעתו חיוב אמירת דבר זה הוא חיוב מפני שהיא מצוה מדאורייתא:

ויעל אלהים מעל אברהם. (יז כב) ...וטעם למה שנאמר ויעל אלהים. היינו שיתעסק אברהם במילה ולא יתעכב כל זמן שהשכינה אצלו: (כלי יקר)

והפרתי אותך במאד מאד ונתתיך לגוים. (יז ו) לשון רש"י, ישראל ואדום, שהרי ישמעאל כבר היה לו, ולא היה מבשר עליו, יש לומר בדרך צחות שכשאומר הבעל ברית להכניסו בבריתו של אברהם אבינו יש לדאוג הלא לאברהם אבינו היו שני בנים יצחק וישמעאל ושניהם נימולו על ידו, הלכך עונים לו כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים ולידבק במידת יצחק אבינו שזכה לתורה לחופה ולמעשים טובים: (דברי פתחיה)

ואתה את בריתי תשמר אתה וזרעך אחריו לדורתם. אומרו אתה פעם שנית הוא מיותר, אך יאמר במה שאתה נמול שממך ימשך גם לכל זרעך כל מי שימול אחריו כאילו אתה נמול עמו, כי גם כל זכותם תלוי בך: (תורת משה אלשיך) וזה הביאור בגמרא (קידושין עב:): אדא בר אבהה היום יושב בחיקו של אברהם אבינו, ופירש"י שנכנס לברית מילה, וכדלעיל שכיון שנימול, נחשב כאילו אברהם נמצא אתו, והמהרש"א כתב, שהפירוש בגמרא שזכה רב אדא בר אבהה לבא לגן עדן, דאברהם הוא הכניסו, כמו שכתוב דאברהם רואה בכל הנכנס לגן עדן, אם בעל כותית ערלתו מבשקר ליה ואין מכניסו, ולפי שבו ביום נכנס לברית מילה, תלה בחיק אברהם שהוא ראשון הנימול בעולם:

במה אדע כי אירשנה. (טו ח) בזכות המילה זכו לכניסת הארץ שנאמר (תהלים קה) ואתן להם ארצות גוים בעבור ישמרו חקיו ותורתם יצורו... וזהו אפשר כוונת אברהם ששאל במה אדע כי אירשנה. בהיות שהקדוש ברוך הוא הבטיחו על ירושת הארץ ועדיין לא נצטווה על המילה, על זה היה מתמיה אברהם לירש הארץ ועדיין לא נצטווה למול וזהו במה אדע כי אירשנה. והא דלא נצטווה באמת קודם בשורת הארץ היינו טעמא שעדיין לא היה אברהם בן צ"ט שנים ואין זמן ציווי מצות מילה אלא דוקא בהיותו בן תשעים ותשע שנים: (שרביט הזהב)

ויהי אברהם בן תשעים שנה ותשע שנים. (יז א) מה שלא צוהו השם יתברך על המילה עד תשעים ותשע שנה, מפני שהמילה צריכה שתהיה בתחלת היות האדם בעולם וזה הוא כשיוצא לאור העולם אחר יום השביעי, שמיום השמיני ירצה לקרבן אשה לה'. וכיון שאברהם לא נימול בתחלת זמנו ובראשית הווייתו המתין לו עד שהגיע ובא בימים הידועים והם העשרת ימים שמראש השנה ועד יום הכפורים, וכל עשר שנים מימות האדם הם כנגד יום אחד, אם כן כשעבר האדם תשעים שנה עבר על התשעה ימים וכשנכנס בעשרה העשירית הרי נכנס ביום העשירי שהוא יום הכפורים קדש קדשים יום מחילה וסליחה, ויצוהו למול בו סמוך לשקיעת החמה בשעת נעילה וחתמו לחיים לו ולכל בני ביתו, וזהו שאנו אומרים ועל בריתך שחתמת בבשרנו. וחתמנו לחיים, וחתום לחיים כל בני בריתך שאנו אומרים בתפלת נעילה הוא רמז לזה: (תורת המנחה פרשת לך לך)

וארבה אותך במאד מאד. מה שנוהגין לאכול בסעודת שלום זכר מאכל הנקרא ארביס, יש לומר על פי הפסוק האמור אצל ציווי מצות מילה בראשונה לאברהם אבינו עליו השלום במאמר התהלך לפני והיה תמים. וכו' וארבה אותך במאד מאד. שהוא בשורת הבנים ונשתנה לשון זה מאשר נתבשר מקודם על בנים בלשון כה יהיה זרעך. וכאן נאמר לשון ריבוי, אמנם יש לומר שכאן הבטיח לו השם יתברך שקדושה זו ממש של הרשימא קדישא שיהיה בו לא אצלו לבד יהיה הקדושה הזו לאשר הוא הנבחר שבנפשות וגם טרם המולו היה מובחר בקדושתו מכל בני דורו אך אותו הקדושה יתפשט ויתרבה בכל הדורות מאתו שכולם יוולדו בקדושה זו ויתכף בשמונה ימים ללידת זכר יתרשם בו הרשימא קדישא וזהו וארבה אותך. היינו האות ברית קודש שיהיה בך יתרבה בכל זרעך וכמו שכתוב ואתנה בריתי ביני וביניך ובין זרעך אחריו. לזה עושין הסעודה הראשונה ללידת הזכר באכילת ארביס אשר בשם המבטא יש גם כן ארבה אות, ובכח הבטחה הזו נכלל ממילא שיתרבו נפשות ישראל בכל פעם בכדי שיוכל להתרבות הרשימא קדישא אשר הוא רק בישראל: (אמרי אמת פרשת פינחס)

ואתה את בריתי תשמר אתה וזרעך. (יז ט) בנוסח הרחמן שאומרים בברית מילה בברכת המזון, הרחמן הוא יברך אבי הילד ואמו ויזכה לגדלו וכו' מיום השמיני הלאה ירצה דמו, והקשה מרן ז"ל כי כל מצוה צריכה להיות בשלימות היינו מחשבה ומעשה כמו מצות תפילין ולולב וכדומה, ומצות מילה אי אפשר רק במחשבה, מחשב אבי הבן והמעשה עושה הילד הנימול רק בשעה שהילד מביא בנו גם כן לבריתו של אאע"ה עושה הוא המחשבה ובנו המעשה ואז נשלם המצוה בשלימות, וזה אומרים הרחמן הוא יברך אבי הילד ואמו וכו' מיום השמיני והלאה ירצה דמו היינו דמו של אביו אשר נימול כי אז נגמר המצוה בשלימות, ואמר בשם א"י הרה"ק שר שלום ז"ל פירוש הפסוק, ואתה את בריתי תשמור אתה וזרעך אחריו. שתיבת אתה נראה כמיותר רק הפירוש הוא ואתה את בריתי תשמור. דהיינו שתקיים מצות מילה בשלימות והאין אתה וזרעך אחריו. היינו ביחד תקיימו המצוה כי על ידי זרעך תקיים המחשבה ומעשה ביחד ע"כ ודפח"ח: (לקט אמרי יושר מר"א מבעלזא)

ויפול אברהם על פניו. היה יושב אברהם ותמה היאך ימול כיון שאמר לו הקדוש ברוך הוא ואתנה בריתי ביני ובינך מה כתיב אחריו ויפול אברהם על פניו כיון שנפל על פניו רמז הקדוש ברוך הוא לאותו מקום ועקצו עקרב ונמצא מהול. (תנחומא יז) ויש להבין למה שלח הקדוש ברוך הוא העקרב דוקא ולמה לא הפילו על אבן וכדומה... והנראה לעניות דעתי על פי מה שמובא (שבת קלד:): מחמין חמין לקטן וכו' שרפואת המילה היא במים חמים ומחללין שבת על זה לפעמים והנה איתא (עבודה זרה כח:): דרפואה לעקיצת עקרב היא בחמין והשתא אתי שפיר למה רמז הקדוש ברוך הוא לעקרב דוקא שכן רצה להורות את אברהם גם הרפואה שיש למילה דהיינו על ידי מים חמים וזה לא היה יודע אם לא עקצו עקרב שאז צריך חמין לרפואתו ורפואה לעקרב בחמין הוי רפואה למילה גם כן: (בריתו להודיעם)

בעצם היום. בגבורת השמש בחצי היום. ופירש הנזר הקודש אף על גב דהמילה כשרה מהנץ החמה ואברהם מן הזרזין, כאן המתין אברהם עד עיצומו של יום בשעה שהכל נייעורים כדי לפרסם הדבר, וכעניין שנאמר לא מראש דברתי כנזכר אבל לשאר אינשי ודאי צריך לאקדומי ככל האפשר:

נמול אברהם. נמול מעצמו, שלא היה לו שום טורח ואימה בדבר, שה' יתברך סייעו באותו מעשה (עיין ב"ר פמט): (אגרא דכלה)

איתא בפרקי דר' אליעזר (פכ"ח) ולא עוד אלא בעשור לחדש ביום הכפורים נמול, כתיב בכפורים כל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה. וכאן הוא אומר בעצם היום הזה נמול אברהם. הוי יודע כי ביום הזה יכפר, ביום הכפורים נמול אברהם אבינו ובכל שנה ושנה הקדוש ברוך הוא רואה דם מילתו של אברהם אבינו ומכפר על עונותיהם של ישראל שנאמר כי ביום הזה יכפר עליכם. ובנחל קדומים הביא בשם ר"א מגרמיזא "בעצם היום הזה נמול" בגימטריא "יום הכפורים", והוסיף בספר יד שאול (על התורה) לבאר את המדרש בקהלת, לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים. זמן היה לו לאברהם אימתי שניתנה לו מילה, שנאמר בעצם היום הזה נמול אברהם וישמעאל בנו. זמן היה להם לבניו שנמולו שתי פעמים, אחד במצרים ואחד במדבר, שנאמר כי מולים היו כל העם היוצאים וגו'. וביאר שהמדרש רצה לתרץ אמאי נמול אברהם ביום הכפורים, והרי המילה שלא בזמנה אלא, "דזמן היה לו לאברהם", והיינו שכיון שה' אמר לו ביום זה אז נהיה כבזמנו שדוחה יום טוב, והוסיף בכוונת הפסוק "בעצם היום הזה" דווקא ליום זה ולא ליום אחר, וכדין עשרה בטבת שאלו היה חל בשבת לא היה נדחה מפני הפסוק בעצם היום הזה סמך מלך בבל. הרי שכשעושה ביום אחר אינו מקיים הדבר כתקונו, וכיון שה' צוה לו ביום זה אז נתחייב עכשיו ולא לדחות ליום שאחר כך: (שו"ת יהודה יעלה חלק א' סי' רנ"ג)

בעצם היום הזה. חזר ופירש דלא לבד שהתחיל לעסוק בזה היום אלא באותו יום גמר העסק הרב וכולם נמלו אותו היינו בשעה אחת עמו: (העמק דבר)

בעצם היום הזה. יש לבאר מה שכתבו בספר דעת זקנים מבעלי התוספות, שלח אברהם וקרא לשם בן נח ומל אותו ואת ישמעאל בנו, ומקורו בפרקי דרבי אליעזר, ויש להבין מדוע היה צריך אברהם לשלוח אחר שם בן נח דוקא למול אותו ואת ישמעאל בנו, אלא כיון שבתחילה היה ישמעאל מסרב למול עצמו על ידי אברהם על כן היה מוכרח אברהם לשלוח אחר שם בן נח שהיה מלך שימול את ישמעאל וממנו לא יוכל ישמעאל להשתמט, וזהו שאמר הכתוב בעצם היום הזה נמול אברהם וישמעאל בנו. פירט את ישמעאל בפני עצמו ולא נכלל בכלל אנשי ביתו להורות כי מה שישמעאל הסכים למול את עצמו לא היה מרצונו הטוב ולא נימול אלא אחר שראה שגם אותו זקן אברהם מסר נפשו למול עצמו: (שפע קודש)

וזהו עניין המסירות נפש עבור המצוה ואברהם אבינו לא הסתפק במה שעשה ביום אלא שעשה ערימה מכל הערלות כדי להראות ולפרסם לכל את מצוות ה':

מאת בן נכר. סופי תיבות למפרע רנת, שהיו נמולים במזמורים: (תוספות השלם)

בפרשה זו שבו קוראים ציווי אברהם אבינו על מילתו בגיל תשעים ותשע, נהיה כולנו שותפים במצוה זו של ברית המילה של אחינו עולי חבר העמים שנימולים בגיל המבוגר בבתי חולים. עלויות חדר הניתוח לכל ברית 3700 שקלים, אפשר גם לתרום בתשלומים. בעמדת נדרים פלוס ע"ש ברית אבות או במשרד הארגון טלפון 02: 5022814 ובזכות מצוה זו נתברך בבני חיי ומזוני וכל טוב.

ימי ההילולא של צדיקים נבג"מ בשבוע זה

הרה"ק ר' קלונומוס קלמן מפיאסעצנא הי"ד זי"ע	יום ראשון ד' מרחשון
הרה"ק ר' יעקב יצחק דן מסטריקוב זי"ע	
הרה"ק ר' נתן דוד משידלובצא זי"ע	יום רביעי ז' מרחשון
הגאון רבי מאיר שפירא (המהר"ם שפירא) זצ"ל	
הגאון רבי נחום מהורדנא זצ"ל	יום חמישי ח' מרחשון
רבינו אשר ב"ר יחיאל הרא"ש	יום שישי ט' מרחשון
הרה"ק ר' אברהם משה מפשעווארסק זי"ע	
הגאון ר' שמעון שקאפ זצ"ל	
גד בן יעקב אבינו	שבת קודש י' מרחשון
הגאון ר' דב בעריש ווידענפלד מטשעבין זצ"ל	

מסירות נפש מהציבור ללכת לברית: סיפר ר' אברהם הנדל, פעם באמצע החורף של שנת תש"ג כאשר בגיטו השתרר משטר דכאון של מחנה ריכוז נאצי מובהק בא אלי האדמו"ר מפאסאצנה רבי קלונימוס קלמיש שפירא הי"ד, והזמיני ללכת אתו לערוך ברית מילה בחשאי באחד מבתי הגיטו העומדים על הגבול, הרבי מפאסאצנה היה מוהל מומחה אבל בתנאי הסכנה של הגיטו לא רצה למול את הילד הזה שהיה כבר בן כמה חדשים בלי נוכחותו של רופא מנתח, כגון ד"ר סולובייצק, נאלצתי לאמץ את כל כוחותי כדי להשיג צו תנועה מיוחד עבור ד"ר סולובייצק כאילו יש לו לסדר בעיה רפואית דחופה "עבור השופ". עד יומי האחרון לא אשכח את החוויה הזאת, על פי פקודת הרבי גייסתי מנין, והלכנו כולנו בדרך די מרוחקת ומאוד הרפתקנית למן מושב השופיים שברחוב נובוליפיה עד לגבול הגיטו ליד רחובות לשנו וזילאנו, ערימות שלג מילאו את הרחובות כל צעד היה בחזקת סכנה, נכנסנו לבית צפוף ומצאנו את אם הילד שפרצה בבכיות נוראות, בעלה נלקח ממנה למחנות העינויים באיזור לובלין, והיא היססה כל הזמן למול את הבן, אולי תוכל להסתירו ולהצילו אצל משפחה גויית, אבל מכיון שהיא מודאגת מאוד מגורל בעלה הזקוק לרחמים, איננה רוצה להחזיק יותר ילד ערל, ולכן היא מבקשת למול את בנה והיא מתחננת אצל רבונו של עולם להציל בזכות זו את בעלה באשר הוא שם, לשמע התחנונים האלה פרצו כולם בבכי נרגש, וכך נערך הברית בשטף של דמעות, ורק כאשר ר' זושא פרידמן שהיה אחד מן המנין פתח לשיר בניגון חסידי צוהל את סדרת הרחמן הצטרפו כולם לשירה האדירה זו של קידוש השם, הריני מעיד עלי שמים וארץ שכל אחד מן המנין סיכן בפשטות גמורה את חייו בלכתו אל הברית, כי כל יהודי שנתפס בחוצות הגיטו מיועד היה להיהרג בו במקום: (בדרכי ווארשה אבלות)

הליכה בפרסום לברית: הרב הקדוש המפורסם מו"ה נתן דוד זי"ע משידלאווצי כשהיה הולך בעירו להיות סנדק בברית מילה ומהסתם בעת הקור שלא היו יכולים להביא הילד אליו לבית המדרש, ושמעתי שאמרו לו ההולכים אתו לקצר הדרך במבואות קטנים והוא לא רצה לילך רק דרך רחוב הגדולה והשוק משום כבוד המצוה ע"כ, אמרתי, כי דרך הצדיקים ודרכם בקודש יש לו מקור נאמן בקודש בגמרא בפרק רבי אליעזר דמילה, שאמרו ששלא בשעת הסכנה מעלהו לסכין איזמל של מילה בנשאו בשוק לעין כל משום חיוב מצוה עיי"ש, והוא פשוט שאין בזה צורך כלל להמילה במה שיגלה האיזמל וישארו בפרהסיא בשוק אלא רק משום חיוב מצוה הגדולה להראות לעין כל בשוק גודל ערכה כמפורש שם, והכי נמי דרך הצדיק, וזה פשוט: (דברי תורה מונקטש)

גד מבני יעקב אבינו אחד מאלו שנולד מהול: המדרש בלידת גד על הפסוק, ותאמר לאה בא גד, מבאר, בא מי שעתיד לגדר משתית (יסודך) של עובדי כוכבים ומנו אליהו, ויש לפרש, גד מלשון כריתתו, וראתה לאה שמצאצאיו שהוא אליהו (הגלעדי) הנביא העמיד הדת על תילה בזמנו, ומזכירים את אליהו בלידת גד שנולד מהול לרמז שבזכות המילה הצלחתו, ואחר כך הוא מלאך הברית.

לקחת מוהל מומחה: מספר הג"ר יהודה רבינוביץ, אחד מחברי הותיקים למד הלכות מוהלות והתחיל לעסוק במלאכת הקודש, באותה תקופה נולד לי בן והייתי מסופק אם אני צריך לקחתו כמוהל, נכנסתי לשאול את רבינו הרב מטשעבין זצ"ל בתמימות את מי אקח כמוהל, והשיב לי שדבר ראשון עלי לחשוב על מומחה, שאלתי את כן איך יתווספו מוהלים חדשים, וענה ודאי שצריכים מוהלים חדשים אבל לא על הבן שלך: (שר התורה מטשעבין)

האב לעשות חיתוך: יהודי תלמיד חכם ביקש לעשות חיתוך בעצמו והזמין מוהל שיעשה הפריעה ויהיה עומד על גביו, ורבינו גאב"ד טשעבין זצוק"ל אמר לו, זה שייד למוהל לא לך: (שר התורה מטשעבין)

שלום זכר בבית המדרש: הג"ר אלימלך אשכנזי נכנס לבשר לרבינו גאב"ד טשעבין זצוק"ל שנולד לו בן, ושאל היכן כדאי לעשות את השלום זכר אם בבית או בבית המדרש, שכן לפי אחד הטעמים ענין השלום זכר הוא שבאים לנחם את הזכר על הפסד תורתו וזה לכאורה אינו בבית המדרש, ענה רבינו שלגופו של ענין הוא צודק אולם מוטל עליו להזהר על מנוחת היולדת ולכן כדאי שיעשה זאת בבית המדרש: (שר התורה מטשעבין)

למול תינוק בריא בדוקא: הג"ר יוסף צינווירט ז"ל ספר שבדידיה הוי עובדא שאחד מילדיו היה צהוב לפני המילה וד"ר יעקב לוי שהיה נחשב למומחה אמר שלדעתו ברמה כזו של ציהוב צריך למול בזמן, והוסיף שלדעתו אם לא ימולו נכנסים לגדר עברין שכן יעברו על מצוות עשה של מילה בזמנה, וליתר בטחון יש לקחת כדור מסוים לפני הברית ואחריה, וכשבא הדבר לתלמיד רבינו המוהל רבי נחום ברגמן אמר, אני תלמידו של הרב מטשעבין ואיני יכול למול, ניגש רבי יוסף לרבינו וגם הוא אמר אני לא אפסוק לכם, אמנם ר' נחום הוא תלמידי ועושה כפי דעתי, וסיפר באותו מעמד, שבטשעבין ערך פעם אחד הגבירים הגדולים ברית לבנו ואורחים רבים התאספו לברית וביניהם אורחים שנסעו כל הלילה ברכבת כדי להשתתף בשמחה ורבינו כובד לשמש כסנדק ואחר שכבר לבש את הטלית והכניסו את התינוק הבחין לפתע בעיניו של המוהל שמשו לא מוצא חן בעיניו, וכששאלו על כך אמר לו שאתמול היה התינוק בסדר אולם עכשיו משהו לא מוצא חן בעיניו והוא מסופק אם לחשוש לזה והוא גם חושש מהגביר, אמר לו רבינו אני אעשה עבורך את העבודה, נעמד ממקומו ואמר לבחור שהיה עמו בקול געט מיר מיין טילאפ (תביא לי את המעיל) וקם והכריז בקול, הברית נדחה, אחר כך הוסיף ואמר וכי לחינם כותב הרמב"ם אין מלין אלא ולד שאין בו שום חולי שסכנת נפשות דוחה את הכל ואפשר למול אחר זמן ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם, והוסיף ר' יוסף צינווירט שבאותה הזדמנות שאל את רבינו מדוע הוזקק הרמב"ם לטעם זה שאי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל הלא הלכה פסוקה היא שכל ספק פיקוח נפש דוחה שבת שזה איסור סקילה וכאן זה רק הפסד מצוה בזמנה, והציע בפני רבינו ביאור, היות ומצוות מילה הא מצוה שכרוך בה מסירות נפש כאמרם כי עליך הורגנו כל היום זו מילה, אם כן יסבור הסובר הלא ממילא הבטיח הקדוש ברוך הוא שירפא אם כן אכניס את הילד בפיקוח נפש, לכן מדגיש הרמב"ם שאסור, היינו בקיום המצוה כהלכתה יש הבטחה שהקדוש ברוך הוא מרפא, אולם מה שאדם לא מצווה זה ככל איסור להכנס למצב פיקוח נפש, כששמע זאת רבינו הגיב "וואיל וואיל, איך האב אויך גילערנט אזוי פשט" (יפה מאד כך גם אני הבנתי): (שר התורה מטשעבין)

היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3700 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלציהם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאנים ז"ל הולצמן